

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
 معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
طرح دوره « بارداری و زایمان و پدیده‌های نوین در مامایی ۱ »

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: مفاهیم و پدیده های نوین ، جراحی ها و فوریتها در مامایی (۱)	تعداد واحد: ۲ واحد نظری	
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد مامایی	پیش نیاز درس: ندارد	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: مامائی	شماره درس:	
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: سارا عظیما	مرتبه علمی: مربی	گروه آموزشی: مامایی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: ..دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س) ایمیل: azimas@sums.ac.ir تلفن محل کار: 36474255. داخلی 153 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: زهرا رستگاری	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: مامایی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز،دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س) ایمیل: rastegari.zahra2015@gmail.com تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۵. داخلی ۱۶۰ 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: زهرا یزدان پناهی	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: مامایی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س) ایمیل: z_yazdanpanahi@yahoo.com تلفن محل کار: ۳۶۴۷۴۲۵۵. داخلی ۱۵۸ 		

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

در این درس دانشجویان با مفاهیم پایه مامایی در ارتباط با اصول مراقبت‌های دوران قبل و حین بارداری آشنا شده و راهکارهای بنیادین جهت حفظ سلامت مادر، جنین و نوزاد را آموخته و به این قشر آسیب‌پذیر جامعه که پایه سلامت یک کشور می‌باشند، منتقل می‌نمایند و همچنین نحوه تشخیص، مراقبت و درمان و پی‌گیری بارداری‌های پرخطر را می‌آموزند تا با کاهش خطر مرگ و میر و عوارض این نوع از بارداری‌ها، در جهت ارتقای بهداشت جامعه گام بردارند.

اهداف درس

هدف کلی: آشنایی کامل با اصول مراقبت‌های قبل و حین بارداری طبیعی و همچنین نحوه تشخیص، مراقبت بهداشت و درمان و پی‌گیری بارداری‌های پرخطر

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- مسایل بهداشتی مربوط به دوران مختلف سیکل قاعدگی از جمله زمان قاعدگی را توضیح دهد.
- مسایل و مشکلات اجتماعی مادر در انتظار فرزند را شرح دهد.
- مسایل و مشکلات روانی مادر در انتظار فرزند را بیان کند
- نقش ماما در زمینه مشاوره مسایل و مشکلات روانی - اجتماعی مادر را توضیح دهد.
- اهمیت مشاوره قبل از بارداری را توضیح دهد.
- مشاوره قبل از بارداری در موارد بیماری‌های داخلی را شرح دهد.
- مشاوره قبل از بارداری در موارد استفاده از داروها را توضیح دهد.
- مشاوره قبل از بارداری در موارد مشاغل پرخطر را بیان کند
- شرایط لازم جهت یک لقاح موفق را بیان نماید.
- آناتومی و فیزیولوژی مطلوب بدن و خصوصاً دستگاه تناسلی جهت یک لقاح موفق را شرح دهد.
- انواع روش‌های تشخیص زنان پرخطر جهت شروع یک بارداری را لیست نماید
- فیزیولوژی جفت را توضیح دهد.
- هورمونهای جفت را نام ببرد و وظایف آن‌ها را شرح دهد.
- آناتومی و فیزیولوژی پرده‌های جنینی و مایع آمنیوتیک را بیان کند
- مراحل مختلف رشد و تکامل جنین را نام برده و توضیح دهید.
- انواع سیستم‌های ارتباطی جفتی - مادری را شرح دهید.
- فیزیولوژی ارگان‌های مختلف جنین را بیان نمایید.
- هدف از مراقبت‌های دوران بارداری را بیان نماید.
- راه‌های تشخیص بارداری را لیست نماید
- اقدامات مربوط به اولین بررسی پره‌ناتال را نام ببرد
- حاملگی‌های پرخطر را تشخیص دهد.
- توصیه‌هایی در مورد افزایش وزن در بارداری را شرح دهد
- میزان کالری روزانه در بارداری را بیان نماید.
- میزان مورد نیاز پروتئین، مواد معدنی را در بارداری شرح دهد.
- مشکلات و مسایل طبیعی دوران بارداری از مسایل غیرطبیعی را در بارداری تشخیص دهد.
- کاربردهای سونوگرافی در مامایی را لیست نماید

- کاربرد سونوگرافی در تعیین سن جنین را توضیح دهد.
- نقش سونوگرافی در غربالگری ناهنجاری‌های ساختمانی جنین را بیان نماید
- روش‌های تشخیصی سلامت جنین در هر سه‌ماهه بارداری را شرح دهد.
- روش‌های تشخیص آزمایشگاهی ناهنجاریهای جنینی را نام ببرد
- انواع روشهای دارویی کاهش درد زایمان را نام ببرد
- روش‌های مختلف غیر دارویی کاهش درد زایمان را توضیح دهد
- روش‌هایی که گیرنده‌های حسی محیطی را فعال میکنند را لیست نماید
- روش‌هایی که فیدبک محیطی به درد را کاهش می‌دهد را توضیح دهد
- روش‌هایی که محرک‌های درد آور را کاهش می‌دهد را شرح دهد
- فواید ماساژ درمانی در بارداری، زایمان و بعد از زایمان را شرح دهد
- موارد منع ماساژ را در بارداری توضیح دهد
- انواع روشهای ماساژ را لیست نماید
- نکات عملی مهم در انجام ماساژ را توضیح دهد
- موارد استفاده از رفلکسولوژی را شرح دهد
- نقاط کاربردی رفلکسولوژی در زنان و زایمان را توضیح دهد
- اثرات مفید رفلکسولوژی در بارداری و زایمان را شرح دهد
- اثرات مفید رفلکسولوژی پس از زایمان را بیان کند
- اثرات مفید رفلکسولوژی پس از سزارین را لیست نماید
- موارد استفاده و عدم استفاده از طب فشاری را شرح دهد
- مکانیسم عمل طب فشاری را بیان کند
- نقاط کاربردی طب فشاری در زنان و زایمان را توضیح دهد
- نقاط ممنوعه طب فشاری را لیست نماید
- حجم طبیعی مایع آمنیون را بیان نماید.
- روش سنجش میزان مایع آمنیون به وسیله سونوگرافی را شرح دهد.
- انواع پلی‌هیدرآمنیوس را نام ببرد و علل وجود آورنده‌ی آن را بیان نماید.
- علائم، تشخیص و درمان پلی‌هیدرآمنیوس را توضیح دهد
- اولیگوهایدرآمنیوس را تعریف کند
- علل وجود آورنده‌ی الیگوهایدرآمنیوس را لیست نماید
- علائم، تشخیص و درمان اولیگوهایدرآمنیوس را شرح دهد.
- اهمیت تشخیص اختلالات هیپرتانسیو در حاملگی را بیان نماید.
- انواع اختلالات هیپرتانسیو در حاملگی را تشخیص دهد
- فیزیوپاتولوژی هیپرتانسیون در حاملگی را شرح دهد.
- راه‌های مختلف پیش‌بینی و پیشگیری از هیپرتانسیون حاملگی را نام ببرد
- تدابیر درمانی هیپرتانسیون حاملگی (پری‌اکلمپسیا و اکلمپسیا در بارداری و موقع زایمان) را توضیح دهد
- عواقب درازمدت هیپرتانسیون حاملگی را بیان نماید.
- سقط و انواع آن را شرح دهد.

- علل ایجادکننده سقط را لیست نماید
- اقدامات اولیه در مورد سقط را توضیح دهد.
- روشهای انجام سقط درمانی را نام ببرد
- انواع سقط را از بیماری‌های دیگر تشخیص افتراقی دهد
- اقدامات اورژانس را در مورد سقط توضیح دهد.
- بارداری نابجا را تعریف کند.
- اتیولوژی و اپیدمیولوژی بارداری نابجا را شرح دهد.
- تستهای آزمایشگاهی در رابطه با بارداری نابجا را نام ببرد
- روش‌های تشخیصی بارداری نابجا را بیان نماید.
- انواع بارداری نابجا و انواع جراحی مربوطه را شرح دهد.
- بارداری نابجا را با بیماری‌های دیگر تشخیص افتراقی دهد.
- بیماری تروفوبلاستیک حاملگی را تعریف و انواع آن را لیست نماید
- ویژگیهای مول هیدانیفرم را توضیح دهد
- تغییرات ایجاد شده در تخمدانها در اثر بیماری تروفوبلاستیک را شرح دهد
- درمان مرحله ای مول هیدانیفرم را شرح دهد
- ایتولوژی و پاتولوژی بیماری نئوپلازی تروفوبلاستیک را شرح دهد
- انواع بیماری نئوپلازی ترموبلاستیک را لیست نماید
- سیر بالینی ، تشخیصی و درمان نئوپلازی ترموبلاستیک را توضیح دهد
- تومور جایگاه جفت را تعریف نماید
- پیش آگهی ، بارداری پس از درمان نئوپلازی ترموبلاستیک را شرح دهد
- خونریزی های سه ماهه سوم را توضیح دهد
- جفت سرراهی و انواع آن را شرح دهد
- علائم بالینی و راههای تشخیصی جفت سرراهی را لیست نماید
- در زمان مناسب جفت سرراهی را توضیح دهد
- نحوه زایمان و پیش آگهی جفت سرراهی برای مادر و جنین را توضیح دهد
- جدا شدن زودرس جفت و انواع آن را شرح دهد
- علائم بالینی و راههای تشخیصی دکولمان جفت را توضیح دهد
- درمان مناسب انواع جدا شدن زودرس جفت را بیان کند
- فیزیوپاتولوژی اختلالات انعقادی مصرفی را شرح دهد
- راههای تشخیص و درمان اختلالات انعقادی را شرح دهد
- اختلال داخل عروقی منتشر و علائم و درمان آن را توضیح ده

اهداف مهارتی

- ❖ توانایی مشاوره قبل از بارداری برای زوجین را کسی نماید
- ❖ آزمایشات دوران بارداری را تفسیر نماید
- ❖ توانایی استفاده از روشهای غیر دارویی کاهش درد زایمان را کسب نماید
- ❖ علائم بروز پره اکلامپسی را تشخیص دهد

اهداف نگرشی

- ❖ اهمیت مشاوره قبل از بارداری را شرح دهد
- ❖ اهمیت استفاده از روشهای کاهش درد زایمان را توضیح دهد
- ❖ اهمیت اصلاح وضعیت در بارداری را بیان کند

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزش یادگیری حضوری ارائه میگردد.
روش تدریس حضوری سخنرانی-پرسش و پاسخ-یادگیری مشارکتی
روش تدریس الکترونیکی.

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی
۱- بارداری و زایمان ویلیامز ، جلد اول و دوم و سوم، ویراست آخر
۲- مقالات جدید برگرفته از اینترنت

تجهیزات و امکانات آموزشی

- رایانه
- کتاب

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجوی	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	• حضور در کلاس-کنفرانس و ارائه ژورنال کلاب دانشجویی	۳۰ درصد
	• امتحان میانترم	۴۰ درصد
ارزشیابی پایانی (پایان دوره)	• امتحان پایانترم	۳۰ درصد
	•	
جمع کل		۱۰۰ درصد

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

زمان ارائه درس: نیمسال اول		سال ورودی:	گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد مامایی					
روش ارائه / رسانه	مکان	استاد	عنوان جلسات	ساعت	روز			
سخنرانی	مطابق با برنامه امور کلاسها	سرکار خانم‌ها دکتر رستگاری و عظیما	• آشنایی دانشجویان و ارزیابی اولیه و تعیین کنفرانس‌های دانشجویی	مطابق با برنامه اداره کل آموزش	۱			
یادگیری مشارکتی		سرکار خانم دکتر رستگاری	• مشاوره قبل از بارداری		۲			
سخنرانی ، پرسش و پاسخ		سرکار خانم دکتر رستگاری	• بهداشت قبل از ازدواج - مفاهیم جدید بهداشت مادران و نوزادان و مفاهیم مادری، پدري و آشنایی با مسائل و مشکلات اجتماعی، روانی مادر و افراد خانواده در انتظار فرزند و نقش ماما در این زمینه		۳			
بحث گروهی		سرکار خانم دکتر رستگاری	• مراقبت‌های دوران بارداری با تأکید بر آموزش بهداشت و تغذیه		۴			
سخنرانی و پرسش و پاسخ		مطابق با برنامه امور کلاسها	سرکار خانم عظیما		• اندوکرینولوژی زایمان و ورزش‌های دوران بارداری	۵		
					• لقاح و باروری - فیزیولوژی جفت	۶		
• رشد و تکامل جنین و عوامل مؤثر بر آن					۷			
• روش‌های کاهش درد زایمان					۸			
• روش‌های تنفسی و لاماز و آموزش به مادر					۹			
• اصلاح وضعیت در دوران بارداری و اصلاح مشکلات عضلانی - اسکلتی					۱۰			
• کاربرد ماساژ و آرام سازی در دوران بارداری و زایمان					۱۱			
• کاربرد طب فشاری و رفلکسولوژی در بارداری و زایمان					۱۲			
• روش‌های بررسی سلامت و تعیین سن جنین و کاربرد سونوگرافی در مامایی					۱۳			
• پلی هیدرآمینوس و اولیگوهایدرآمینوس					۱۴			
سخنرانی و پرسش و پاسخ					سرکار خانم دکتر رستگاری	سرکار خانم دکتر رستگاری	• پری اکلمپسیا و اکلمپسیا	۱۵
							• سقط	۱۶
							• حاملگی خارج از رحم	۱۷
سخنرانی و پرسش و پاسخ					سرکار خانم دکتر رستگاری	سرکار خانم دکتر رستگاری	• جفت سرراهی و کنده شدن زودرس جفت	۱۸
	• بیماری‌های تروفوبلاستیک حاملگی			۱۹				
سخنرانی و پرسش و پاسخ	سرکار خانم دکتر رستگاری			سرکار خانم دکتر رستگاری	• بیماری‌های تروفوبلاستیک حاملگی	۲۰		
					• یزدانپناهی	۲۱		